

Πρὸς Φεριδούν ἐπιστολὴ
τοῦ πατριώτου Φασουλῆ.

Λοιπὸν μὰς φεύγεις, Μπέη, καλέ μου Φεριδούν,
κι' ἡ ἀναχώρησίς σου μὰς ἔθλιψε πολὺ,
καὶ τώρα μοιρολόγια γιὰ σένα τραγουδοῦν
ἢ ἀγαπητικαῖς σου καθὼς κι' ἡ Φασουλῆ.
Λοιπὸν μὰς φεύγεις, Μπέη, μὰ ὅπου καὶ ἂν πᾶς,
θὰ σὲ παρακαλέσω νὰ μὴ μὰς ἀγαπᾶς.

Μὲς 'στῆς κλεψιάς τῆς τόσαις μὰς φέρνει ἄνω κάτω
κι' αὐτὸ τοῦ μισεμοῦ σου τὸ ξαφνικὸ μαντάτο,
κι' ἐγὼ 'στὴ βάρκα μέσα μὲ πόνου σὲ κυττάζω
καὶ σέρνω τὰ μαλλιά μου κι' ἀδιάκοπα φωνάζω:
«πῶ! πῶ! κακὰ μεγάλα τὰ μάτια μὰς θὰ 'δοῦν,
ἀφοῦ μὰς φεύγει τώρα κι' ὁ μπέης Φεριδούν.»

Ὡρα καλὴ σου, Μπέη, μὲ οὐριὸν ἄερα,
καὶ πάψε τὸ κεφάλι 'στὸν τοῖχο νὰ κτυπᾶς,
τὸ ξέρω πῶς ἐπόθεις νὰ μένης ἐδῶ πέρα,
τὸ ξέρω πῶς μὰς ἔχεις καὶ πῶς μὰς ἀγαπᾶς,
κι' ἐπιθυμοῦς ἀκόμη Χριστιανὸς νὰ γίνης
παρὰ νὰ πᾶς 'στὴν Πόλι καὶ 'στὸν Χαμίτ νὰ μείνης.

'Εκεῖνος ὁ Σουλτάνος ἀπάνω 'στὸ θυμὸ του
σοῦ δίνει τὰ παπούτσι μὲ τὸ σικτίρ πιλάφι,
αὐτός, καλέ μου Μπέη, σ' ἐπῆρε 'στὸ λαιμό του,
καὶ ποῖός τὸ ξέρει τάχα ἢ μοῖρα τί σοῦ γράφει.
Ποῖός ξέρει ἂν δὲν πάρη καὶ σένα τὸ ποτάμι
κι' ἂν μέσα 'στὸ χαρέμι εὐνοῦχο δὲν σὲ κάμη.

'Εκεῖνος ὁ Σουλτάνος ἐφέτος ἐτρελλάθη
κι' ἀκόμη ποῖός τὸ ξέρει τί διάβολο θὰ πάθη.
Πότε μὰς στέλλει τόσα παράσημα μεγάλα
αἱ ὀμαλαί μὰς σχέσεις νὰ γίνουν μέλι γάλα,
καὶ πότε μὰς ἀνοίγει μεγάλης ἱστορίας
μὲ τοὺς Μητροπολίτας Σερρῶν καὶ Καστορίας.

'Ἐν μέσῳ δὲ τσοσούτων μεγάλων συμφορῶν μὰς
φωνάζει πῶς δὲν θέλει τὸν Μεγαλόσταυρόν μὰς,
κατόπιν ὅμως πάλιν φωνάζει πῶς τὸν θέλει
καὶ παῦσιν διὰ τοῦτο ἐξαφνικὴν σοῦ στέλλει,
καὶ ἀπ' ἐδῶ σὲ πέρνει, μεγάλε τσελεπή,
ποῦ νὰ μὴ 'δῆ χαίρι ποτέ καὶ προκοπή.

Δέν ξέρω τόν Σουλτάνο τί διάβολος τόν πιάνει
καί ἀπ' αὐτόν ἀκόμη τόν ἑαυτόν του τρέμει,
ἀλλά μέ ὅλα τοῦτα ποῦ σκέπτεται καί κάνει
μοῦ φαίνεται πῶς πάει συχνά μέσ' στοῦ χαρέμι,
πῶς ἡ Χανούμισαίς του τόν 'πῆραν' στοῦ κοντό
κι' ἐφίρανε τόν νοῦ του ἡ καθεμιὰ Μαντώ.

Κι' ἐνῶ μάς κάνει πάλι τόν φίλο ἡ Τουρκιά
μέ λύσαν μαστιγόνει τοὺς Ἑλληνας παντοῦ,
μάς δίνει κάθε τόσο καί μιὰ γερὴ σβερχιά,
κι' εὐθύς τὴν πέρνει 'πίσω μέ τὸ Γλαγγίς ὀλντοῦ.
Κι' ἐγὼ ἐμπρός σέ σένα καί 'στὸν Σουλτάνο σκύβω
κι' οὔτε στιγμή δέν παύω τόν σβέρκο μου νὰ τρίβω.

Γλαγγίς! φωνεῖ ὁ ἀναξ τῆς γῆς τῶν Κωνσταντίνων,
γλαγγίς ὀλντοῦ! φωνάζουν κι' οἱ παῖδες τῶν Ἑλλήνων.
Κι' ἐγὼ τόν ἑαυτόν μου μ' αὐτό προηγορῶ
κι' οὔτε κανέν δέν τρέφω πρὸς τόν Σουλτάνον πάθος,
γιατί σ' αὐτὰ τὰ χρόνια, σέ τοῦτο τόν καιρό,
κι' ὁ κύριος Βλαχάνης σουφρόνει κατὰ λάθος.

Ὡρα καλή σου, Μπέη, καί σύρε 'στοῦ καλό,
ἀλλ' ὅπου κι' ἂν σέ στείλουν κι' εὐνοῦχος ἂν γενῆς,
τὴν ἐξοχότητά σου θερμῶς παρακαλῶ
ἐκεῖνον τόν χορόν μου ποτὲ μὴ λησμονῆς,
κι' οὔδὲ τόν ἔρωτά σου μετὰ τῆς Φασουλῆ,
ποῦ ἔγινε ἀντάρα καί σύγχυσις πολλή.

Ὡρα καλή σου, Μπέη . . . σταμάτα νὰ σέ 'δῶ . . .
ὦρα καλή σου, Μπέη, ἀγάπη μου χρυσῆ . . .
ὦρα καλή σου, Μπέη . . . ποιὸς ξέρει ἂν ἐδῶ
ἀπόγονον κανένα δέν ἄφησες καί σύ,
κι' ἂν Τουρκαλᾶς κανένας δέν ἔβγη μέσ' 'στὴ μέση
μέ τὸ 'δικό σου μπόι, μέ τὸ 'δικό σου φέσι.

Ὡρα καλή σου, Μπέη, χαιρετισμούς σοῦ κάνω,
ἀλλ' ὅμως μὴν ξεχάσης νὰ 'πῆς εἰς τόν Σουλτάνο
πῶς ὅταν τῶν μεγάλων ἀγωνιστῶν ἡ κόρσις
μέ τοὺς Σεκρεταρίους δέν θὰ περνοῦν τῆς ὥραις,
πῶς ὅταν δέν θὰ χάσκουν μέ Τούρκους διπλωμάτας
κι' εἰς τούτους δέν θὰ δείχνουν γυμνάς τὰς ὠμοπλάτας.

Πῶς ὅταν δέν θὰ εἶναι καί ἡ νεότης σάπια
καί δέν θὰ τὴν ποτίζοιν μέ τοῦ σιδήρου χάπια,
πῶς ὅταν δέν θὰ εἶναι 'στοῦ σβέρκο μάς καθόκλα
τῆς Μπόρσας οἱ Ἑβραῖοι καί τὰ γαϊδούρια τᾶλλα,
πῶς ὅταν δέν θὰ εἶναι γαϊδουροκλέφτες πιὰ,
πῶς ὅταν γίνουν ἄνδρες κι' ἐδῶ μέ ἀνθρωπιὰ.

Τότε βοὴν θ' ἀκούσῃ ἀγῶνος παραφόρου
κι' ἀνάστασιν θὰ ἴδῃ παντός Ἑλληνικοῦ,

θὰ κοκκινίσῃ μ' αἷμα τὸ κύμα τοῦ Βοσπόρου,
κι' ἐγὼ θὰ σᾶς ταῖσω τὸ Σελτάν μποκοῦ,
καί τῆς Φατμές τὴν βράκα θὰ τὴν γεμίσω μ' ἄμμο
καί ὄλων σᾶς τὰ μούτρα σαλάτα θὰ τὰ κάμω.

Αὐτὰ εἰς τόν Σουλτάνον νὰ 'πῆς παρακαλῶ,
καί νῦν, κιοπέκ κιοπόγλου, 'στοῦ στόμα σέ φιλῶ.

Καί ὀλίγαις ποικιλίαις,
μ' ἄλλους λόγους ἀγγελταίς.

Ἐβγήκαν οἱ Χειμωνάρθοι τοῦ ποιητοῦ Πολέμη,
ποῦ θὰ γενοῦν ἀνάρπαστοι ἀπ' ὄλο τὸ χαρέμι,
μ' Ἐρωτοκρίτων φλογερῶν κι' Ἀρετουσῶν γεινάτια,
μέ νύφαις καί μέ μάγισσαις καί μαγικά Παλάτια,
μέ χίλια δηὸ αἰσθήματα, μ' ἐρωτικὴ λαχτάρα,
ποῦ λὲς πῶς ἔχει μιὰ καρδιά ὡς εἶδος ἀγκινάρα.
'Στοὺς στίχους του εἶν' ἐλαφρὸς τοῦ ἔρωτος ὁ πόνος,
οἱ στίχοι μουσικώτατοι, ποικίλοι, γλαφυροί,
ἀλλ' ἔχουν καί θαυμάσιον ἐξώφυλλον συγχρόνως
καί τύπον ἐντελέστατον τῶν ἀδελφῶν Περρῆ.
'Στοὺς Χειμωνάρθους τρέξατε, 'στοὺς Χειμωνάρθους ἴτε.
πρὸς τρία φράγκα μοναχὰ παντοῦ θὰ τοὺς εὐρήτε.

Ἐπῆρε τὸ βραβεῖον κι' ἡ προσφιλῆς Ἐστία
τοῦ νῦν ἐν Παρισίοις Συλλόγου τῶν Γραμμέτων,
καί τώρα ὅπου ἔχει ὡς πρώτη τάριστεῖα
καί γροῦπον ἐκ χιλίων δραχμῶν στρογγυλωτάτων,
ἄς σπεύσῃ 'στὴν Ἐστίαν πληθὺς συνδρομητῶν
καί ἄς δοθῇ 'στοὺς φίλους τραπέζι δυνατόν.

Δραχμὴν ἄς δώσῃ ὁ καθεὶς καί διὰρ' ἂν δέν βαστᾶ
πρὸς μίαν ἐπιχείρησιν μεγάλην κι' ἐθνικὴν . . .
ἡ τοῦ Δαμβέργην Ἑβδομάς ἀγῶνα συνιστᾶ
διὰ τὴν νέαν ἔκθεσιν τὴν Ὀλυμπιακὴν.
Καί πρῶτον μὲν, ἂν τὸ καλὸν τῶν Ὀλυμπίων θέλῃς,
πρὸς τὸν Δαμβέργην τάχιστα μίαν δραχμὴν θὰ στέλλῃς,
ἀλλὰ καί μίαν γνώμη σου θὰ στέλλεται συγχρόνως
περὶ τοῦ τί νὰ βραβευθῇ ἐξ ὄλου τοῦ ἀγῶνος.
Κι' ἂν γνώμην ἔγραψες καλὴν ὡς πρώτη θὰ κριθῇ,
τὸ δὲ ποσὸν τοῦ ρεφενέ ὡς γέρας θὰ δοθῇ
σ' ἐκεῖνο ποῦ ἐπρότεινε ἡ βραβευθεῖσα γνώμη . . .
αὐτὰ λοιπὸν καί στείλετε πολλὰς δραχμὰς ἀκόμη.

Καί ἴδομεν νὰ ἐκδοθῇ ἄνευ μικρᾶς ἀργίας
τὸ πρῶτον τεῦχος Λεξικοῦ τῆς Ἀρχαιολογίας
ἀπὸ τὰ Καταστήματα τὰ τοῦ Κωνσταντινίδη,
ὅπου τὸ μέλι ἀφθονὸν ὡς μέλισσα μᾶς δίδει.
Καί εἶναι θαῦμα νὰ ἴδῃς τὸν πλοῦτον τῶν εἰκόνων,
τιμᾶται δὲ ὀλόκληρον δραχμὰς τριάντα μόνον.

Ὁ Ρωμηὸς γνωστὸν σᾶς κάνω — πῶς 'στοῦ σπῆτι μου ἀνέβη,
'στὴν Νεάπολιν ἀπάνω, — κι' ἀπὸ τοῦδε συνορεύει
μέ ξενοδοχεῖον Εὐδῆ, — δηὸ 'στοῦ λάδι, τρεῖς 'στοῦ ξύδι.

μέ Χημεῖον, μέ μιὰ μάνδρα, — μέ μεγάλ' οἰκοδομή,
καί μιὰ χήρα δίχως ἄνδρα, — πούταν ἄλλοτε μαμμῆ.